

Jane Gallop,
Cinsel Tacizle Suçlanan Feminist

Çev.: Alev ÖZKAZANÇ
Gülben SALMAN

Adaletin hukuk yoluyla tesis edilip edilemeyeceği meselesi, uzun tartışmaların konusudur. Fakat her ne kadar tartışmalı olsa da, hukuk, modern devletlerde adaleti sağlayan ana unsur olarak kabul edilmektedir. Hukuk; birey, toplum ve devletin hareketlerini ve birbirleriyle olan ilişkilerini belirli bir düzenlilikte kurma iddiasındadır. Bütün olasılıkları da normlarla düzenler ve bu yüzden de normatif bir bilim olduğu kabul edilir. Peki adaleti, hukuktan ayıran nedir? Derrida'nın anlayışına güvenerek, adaleti hiçbir zaman belirli bir dizi normun kapsayıcılığının toplamı olmayan, sonsuz bir açıklık olarak formüle edebiliriz. Hukuk ise adaleti, varolan düzenin gerektirdiği normlarla düzenlemeye çalışmaktadır. Bunu en iyi Foucault'nun bize gösterdiği haliyle, normal olanın düzenlenişinde ve yönetilmesinde görüyoruz. Diyebiliriz ki, hiçbir zaman hukuk, belirli bir yanlılıktan azade değildir ve her zaman için adaleti, kapsanması mümkün olmayan normlar bütününe tabi kılar. Çünkü normal bazı düzenlenişleri içerirken, bazılarını dışarıda bırakır ve dahası, belirli güç ilişkilerinden ve varsayılan hiyerarşilerden azade değildir.

Jane Gallop, tam da bu tabi kılınışı eleştiren bir kitap yazmıştır. Kendi başından geçen bir olayı, tam da normun, hukukun sınırlarından kurtarıp, adaletin sınırsızlığına doğru açmaya çalışmaktadır. Bir yandan hiyerarşik ilişkilerin ötesinde bir feminizm anlayışını kabul ederken bir taraftan da bu dışarıda oluşun, akademinin katı kurallarının tellerine takılmaktan nasıl

Jane Gallop,
Cinsel Tacizle Suçlanan Feminist

kurtulamadığını, örnekleriyle göstermektedir. Ele aldığı konu, oldukça netameli olan cinsel taciz konusudur. Kendi üzerine yönelen bu suçlamayı, normun bir eleştirisini yaparak, Cinsel Tacizle Suçlanan Feminist adlı kitabında ele alır. Jane Gallop, iki kız öğrencisi tarafından taciz suçlamasıyla şikayet edilmiş ve profesör olarak çalıştığı üniversitede bir soruşturma geçirmiştir. Üniversite, bir taraftan cinsel tacizin mevzubahis olmadığını belirtirken, bir taraftan da Jane Gallop'un bir öğrencisine karşı olan davranışının, "rıza dayalı gönül ilişkisinin reddi" ilkesine aykırı olarak değerlendirebileceğine hükmetmiştir.

Jane Gallop, tam da bu rıza dayalı gönül ilişkisinin reddedilmesi meselesini kendine dert edinir. Amerikan üniversitelerinde bir norm olarak kabul edilen "rıza dayalı gönül ilişkilerinin reddi", Gallop'a göre, tam da feministlerin aslında karşı çıktığı cinsel taciz normunu kendi içinde tekrar eden bir karaktere sahiptir. Judith Butler'ın bize fevkalade şekilde gösterdiği gibi aslında her norm, hiçbir zaman tam bir kesinlik tesis edememesinden dolayı, her zaman için bir tekrara muhtaçtır ve gücünü de buradan alır. Gallop'a göre işte "rıza dayalı gönül ilişkilerinin reddi", bir kural olarak zorunlu heteroseksüel bir ilişki varsayımında "korumacı" olan tavrı, kendi durumunda da tekrar etmektedir. Çünkü her ne kadar öğretmen-öğrenci ilişkisinde rıza unsuru varsa dahi, gizli bir şekilde bu ilişkide suistimal varsayımının baki olduğunu belirtir.

"Rıza" kavramı, cinsel taciz suçlamalarında, suistimale uğrayan tarafın rıza gösterip göstermemesinde, özellikle dava süreçlerinde oldukça önemsenen bir unsur olarak göze çarpmaktadır. Feminist ceza hukukunda da, oldukça tartışmalı bir konu olarak öne çıkmaktadır. Çünkü rıza gösterip göstermemek, o biricik anın koşulları altında değerlendirilemez. Çünkü rıza göstermek basitçe, zora karşı direnmeye karşı gelip gelmeme meselesi değildir. Belirli bir bilinç ve normal koşullar gerektirir. Her zaman için "rıza dayalı gönül ilişkisi" tanımı, bir tanım olarak taraflardan birini zayıf ve korunmaya muhtaç olarak görürken, diğerini aktif olan ve iktidar sahibi olarak kodlamaktadır. Bu da normun, her zaman için bir güç ilişkisi varsaydığını ve heteroseksüel bir ilişkideki erkekte kadına yönelen cinsel taciz varsayımını içerisinde taşıyarak, erkeği aktif ve kadını pasif olarak kodladığını göstermektedir. Her ne kadar Jane Gallop'un durumunda kadın bir öğretmen, iki kadın öğrencisiyle arasında olan "özel bir ilişki" vesilesiyle suçlansa dahi, bu heteroseksüel norm, aynı şekilde tekrar edilerek, kendisine "rıza dayalı ilişkilerin reddi" kapsamında geri dönmektedir.

Jane Gallop, bu norm varsayımından kurtulmaya çalışmak adına, işte bu kitabı yazmıştır. Bütün şiarı tam da bu hiyerarşik ilişkileri yerinden etmek olan feminizm içinden konuşan ve kendini feminist olarak tanımlayan Gallop, tam da heteroseksüel ilişkileri temel alan cinsel taciz normunun sınırlılığı, tek

Çev.: Alev ÖZKAZANÇ
Gülben SALMAN

biçimliliği ve mutlak olarak adaleti tesis eden bir unsur olarak varsayılmasına, karşı çıkmaktadır. Ona göre, bir öğretmen ve bir öğrenci arasındaki ilişki, hiç de sanıldığı gibi iktidar ilişkisinin bir parçası olmayabilir ve dahası “insani” bir durum da olabilir. Hukuk, sınırlı bir norm ile sınırsız ihtimaller ve ilişkiler üzerinde, adil olma komedyasını ortaya koymaktadır. Çünkü aslında “öğrenci evet derken aslında hayır demek istiyor” diye varsayıp bunun üzerinden rızaya dayalı ilişkileri bile belirli bir norm çerçevesinde yasaklayan üniversite, “kadın hayır derken aslında evet demek istemektedir” diyen tacizci mantıkla, kendisini aynı kefedede bulabilir.

